

V Bruseli 20. 12. 2023
COM(2023) 799 final

2023/0469 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie k predloženiu návrhov na zmenu
dodatkov II a III k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov
a prírodných stanovišť na zasadnutí stáleho výboru dohovoru**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh rozhodnutia Rady sa týka návrhu, ktorý sa má predložiť v mene Únie na zmenu dodatku II a dodatku III k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bernský dohovor) v súvislosti s vlkom (*Canis lupus*), ako aj stanoviska, ktoré sa má zaujať k tomuto návrhu v mene Únie na zasadnutí stáleho výboru dohovoru.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť

Cieľom Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť z roku 1979 (Bernský dohovor) (ďalej len „dohovor“) je chrániť európske voľne žijúce živočíchy a voľne rastúce rastliny a ich prirodzené biotopy, a to najmä tie, ktorých ochrana si vyžaduje spoluprácu viacerých štátov. Ide o medzivládnu dohodu, ktorá bola uzatvorená pod záštitou Rady Európy. Dohovor nadobudol platnosť 1. júna 1982. Európska únia je zmluvnou stranou tohto dohovoru od 1. septembra 1982¹. Od apríla 2024 bude mať dohovor 50² zmluvných strán vrátane všetkých členských štátov EÚ.

2.2. Stály výbor

Stály výbor je rozhodovacím orgánom dohovoru, ktorý má právomoc posudzovať stav ochrany druhov³ a následne vyhodnotiť ich zaradenie do dodatkov k dohovoru. Jeho funkcie sú vymenované v článkoch 13 – 15 dohovoru vrátane prípadných zmien znenia dohovoru alebo dodatkov k nemu.

Zasadá aspoň raz za dva roky a kedykoľvek, keď o to požiada väčšina zmluvných strán. Stály výbor sa posledných 40 rokov stretáva vždy na konci každého kalendárneho roka. Najbližšie riadne zasadnutie Stáleho výboru (44. zasadnutie) sa uskutoční 2. – 6. decembra 2024.

Ak Rada navrhované rozhodnutie prijme, Únia by mohla požiadať o zvolanie mimoriadneho zasadnutia stáleho výboru podľa článku 13 ods. 4 dohovoru a pravidla 1B rokovacieho poriadku stáleho výboru, a aj ho dosiahnuť, keďže má požadovanú väčšinu zmluvných strán. Zasadnutie by sa mohlo uskutočniť na konci prvého polroka 2024 a malo by sa zvolať najmenej šesť týždňov pred dátumom stanoveným na otvorenie zasadnutia.

2.3. Pripravované akty stáleho výboru

Účelom navrhovaného rozhodnutia je navrhnúť v mene Únie zmenu dodatku II a dodatku III k dohovoru, konkrétne zníženie úrovne ochrany vlka (*Canis lupus*) jeho presunutím z dodatku II (prísne chránené druhy živočíchov) do dodatku III (chránené druhy živočíchov).

Navrhuje sa, aby Únia predložila návrh na zmenu pred 44. zasadnutím stáleho výboru alebo akýmkoľvek skorším mimoriadnym zasadnutím, o ktoré môže Únia požiadať. V súlade

---

¹ Rozhodnutie Rady 82/72/EHS z 3. decembra 1981, ktoré sa týka uzavretia Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Ú. v. ES L 38, 10.2.1982, s. 1).

² Dňa 5. septembra 2023 Bielorusko oznámilo, že Bernský dohovor vypovedáva. Podľa článku 23 ods. 2 dohovoru výpoveď nadobudne účinnosť 1. apríla 2024.

³ Článok 14 ods. 1 Bernského dohovoru: „... preverovať ustanovenia tohto dohovoru vrátane jeho príloh a skúmať akékoľvek potrebné úpravy“.

s článkom 17 dohovoru je lehota na predloženie návrhov na zmeny najmenej dva mesiace pred dátumom zasadnutia stáleho výboru.

V súlade s článkom 17 dohovoru sa na prijatie zmeny dodatkov vyžaduje dvojtretinová väčšina zmluvných strán. Pokiaľ jedna tretina zmluvných strán nevznesie námietky, zmena nadobudne platnosť tri mesiace po dátume prijatia pre tie zmluvné strany, ktoré nevzniesli námietky.

Pozícia Únie v súvislosti s navrhovaním zmien dodatkov k dohovoru (a ich prijímaním v stálom výbore) je stanovená rozhodnutím Rady na základe návrhu Komisie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ, keďže takéto zmeny budú mať pre Úniu právne účinky.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

3.1. Súčasný právny štatút vlka (*Canis lupus*) podľa Bernského dohovoru

Počiatkové zaradenie druhov zvierat do dodatku II alebo III vychádzalo z dostupných vedeckých údajov v čase rokovaní o dohovore v roku 1979 a zo zoznamov cicavcov, vtákov, obojživelníkov a plazov ohrozených v Európe, ktoré vypracoval Európsky výbor pre ochranu prírody a prírodných zdrojov v rámci Rady Európy⁴. V článku 1 ods. 2 dohovoru sa stanovuje, že „[o]sobitný dôraz sa kladie na ohrozené a zraniteľné druhy“⁵.

Vlk (*Canis lupus*) je od nadobudnutia platnosti dohovoru v roku 1982 uvedený v dodatku II k dohovoru (prísne chránené druhy). Dvanásť jednotlivých zmluvných strán (z toho deväť členských štátov EÚ) využilo možnosť uplatniť výhrady podľa článku 22 v súvislosti so zaradením vlka do zoznamu v čase podpisu alebo ratifikácie zmluvy (Bulharsko, Česko, Fínsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Severné Macedónsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Turecko a Ukrajina). Konkrétne, pokiaľ ide o členské štáty EÚ, Fínsko, Lotyšsko, Poľsko, Česko, Slovensko, Slovinsko a Bulharsko uplatnili úplné výhrady voči akejkoľvek ochrane vlka, zatiaľ čo Litva a Španielsko uplatnili výhradu voči prísnej ochrane vlka podľa dodatku II, ale zaviazali sa k ochrane podľa dodatku III, ktorým sa umožňuje udržateľné riadenie populácií vlka.

Od roku 2006 Švajčiarsko pri troch príležitostiach (2006, 2018 a 2022) navrhlo preradiť vlka, a teda všetky populácie vlka, na ktoré sa vzťahuje dohovor, z dodatku II do dodatku III k dohovoru. Stály výbor tieto návrhy neprijal z dôvodu nedostatočnej podpory medzi zmluvnými stranami.

Európsky parlament vo svojom uznesení z 24. novembra 2022 o ochrane chovu hospodárskych zvierat a veľkých mäsožravcov v Európe⁶ privítal skutočnosť, že bod „Návrh na zmenu: preradenie vlka (*Canis lupus*) z prílohy II do prílohy III dohovoru“ bol zaradený do programu 42. zasadnutia Stáleho výboru Bernského dohovoru, a zdôraznil, že stav ochrany vlka na celoeurópskej úrovni odôvodňuje zmiernenie štatútu ochrany, a teda aj prijatie navrhovanej zmeny.

⁴ Pozri dôvodovú správu k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (<https://rm.coe.int/16800ca431>).

⁵ Článok 1 ods. 2 Bernského dohovoru (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treaty-num=104>).

⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu 2022/2952(RSP) (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0423_SK.html).

3.2. Aspekty návrhu na presunutie vlka (*Canis lupus*) z dodatku II (prísne chránené druhy živočíchov) do dodatku III (chránené druhy živočíchov) k dohovoru.

V Bernskom dohovore sa výslovne nestanovuje, ktoré kritériá upravujú zaradenie do dodatku II alebo III. V odporúčaní č. 56 (1997)⁷ stáleho výboru dohovoru sa poskytujú usmernenia k zoznamom podľa dodatkov I a II k dohovoru. V týchto usmerneniach sa odporúča, aby zmluvné strany pri navrhovaní zmien dodatku II zohľadnili tieto aspekty:

„1. *Ohrozenie.* Zohľadní sa kategória ohrozenia, zraniteľnosť druhu voči zmenám jeho biotopu, jeho konkrétne prepojenie s ohrozeným biotopom, trendy a rozdiely v úrovni populácie a jeho zraniteľnosť voči možnému neudržateľnému využívaniu. Zohľadní sa, či populácia druhu klesá v ústrednej oblasti jeho rozšírenia alebo je ohrozená len na hranici jeho oblasti výskytu.

2. *Ekologická úloha.* Zohľadní sa ekologická úloha druhov, ako je ich postavenie alebo úloha v potravinovom reťazci (t. j. dravce, hmyzožravé druhy, ako sú netopiere), ich štrukturálna úloha v ekosystémoch (t. j. koralý, vresoviská) alebo skutočnosť, že ohrozené druhy alebo ohrozené ekosystémy môžu byť od nich veľmi závislé (t. j. morské fanerogamy ako *Posidonia oceanica*) alebo môžu byť ohrozené ich využívaním [ako mäkkýše *Lithophaga lithophaga* (zátuľník dlabavý)].“

V článku 2 dohovoru sa odkazuje na cieľ dosiahnutia takej úrovne populácií, „aby zodpovedali predovšetkým ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, súčasne však prihliadnu na požiadavky hospodárstva a rekreácie (...)“.

Súčasný trendy v stave ochrany vlka v Európe

Po dlhom období úmyselného prenasledovania, ktoré viedlo k jeho vyhynutiu vo väčšine európskych krajín, kombinácia viacerých ekologických, sociálnych a legislatívnych zmien (právna ochrana, opúšťanie pôdy, prirodzené zalesňovanie, zvýšenie populácií voľne žijúcich kopytníkov, zmeny postojov verejnosti k tomuto druhu) viedla k tomu, že vlk prežil a následne koncom 20. storočia, a najmä v posledných desiatich až dvadsiatich rokoch, rýchlo obnovil svoju populáciu. Porovnanie máp rozšírenia druhu z rokov 2000⁸, 2005⁹ a 2016¹⁰ svedčí o značnom rozšírení oblasti výskytu deviatich prevažne cezhraničných subpopulácií vlka v Európe. V súčasnosti sa tento druh vyskytuje vo všetkých krajinách pevninskej Európy, pričom v niektorých sa vyskytujú veľké populácie s viac ako 1 000 jedincami.

V septembri 2022 z aktualizácie stavu ochrany vlka, ktorú vypracovala Iniciatíva na ochranu veľkých mäsožravcov v Európe (LCIE) pre Bernský dohovor¹¹, vyplynulo, že celkový počet vlkov v EÚ dosahuje pravdepodobne rádovo 19 000 (v porovnaní s približne 14 300 v roku 2016) a počet vlkov v Európe (okrem Bieloruska a Ruskej federácie) pravdepodobne prekročí

⁷ Odporúčanie stáleho výboru dohovoru č. 56 (1997) (<https://rm.coe.int/168074680c>).

⁸ *Action Plan for the conservation of the wolves (Canis lupus) in Europe* [Akčný plán na ochranu vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2000 – T-PVS(2000)23 (<https://rm.coe.int/1680746b76>).

⁹ *Report on the conservation status and threats for wolf (Canis lupus) in Europe* [Správa o stave ochrany a hrozbách pre vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2005, T-PVS/Inf (2005) 16 [[Microsoft Word - inf16e_2005 Conservation Threats Wolf.doc \(coe.int\)](https://rm.coe.int/1680746b76)].

¹⁰ *Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe* [Posúdenie stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>).

¹¹ *Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe* [Posúdenie stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>).

21 500 (v porovnaní s približne 17 000 v roku 2016)¹². Podľa štúdie LCIE oznámilo 19 z 34 krajín zvyšujúci sa počet vlkov a iba tri krajiny oznámili klesajúce počty, všetky v dinárskom/balkánskom regióne¹³. Pokiaľ ide o EÚ, v 17 z 24 členských štátov EÚ s výskytom vlka sa jeho populácia zvyšovala a vo zvyšných siedmich bola stabilná alebo kolísala. LCIE sa preto domnievala, že počet vlkov neklesá v žiadnom členskom štáte EÚ.

V posúdení LCIE týkajúcom sa Bernského dohovoru z roku 2022 sa aktualizovali aj posúdenia podľa kritérií Červenej knihy IUCN z roku 2018¹⁴. Podľa LCIE sa vlk klasifikuje ako „menej ohrozený“ na európskej úrovni aj na úrovni EÚ27, podobne ako v posúdení podľa kritérií Červenej knihy z roku 2018. V posúdení LCIE z roku 2022 sa dospelo k záveru, že *„veľkosť počtov a zmien v posledných desaťročiach umožňuje dospieť k záveru, že počet vlkov v Európe sa za posledné desaťročie zvýšil a celkové pozitívne trendy sa javia ako stabilné alebo rastúce. Stav ochrany na úrovni Európy je nepopierateľne pozitívny a druh možno v systéme Červenej knihy IUCN, keď sa posúdenie vykonáva na kontinentálnej úrovni, klasifikovať ako ‚menej ohrozený‘.“*

V súvislosti s deviatimi subpopuláciami vlka v Európe LCIE poznamenala, že sa zväčšujú na celom kontinente, okrem subpopulácie Pyrenejského polostrova, ktorá bola stabilná, a dinárskej/balkánskej subpopulácie, v prípade ktorej bol trend neznámy. V posúdení LCIE z roku 2022 sa dospelo k záveru, že tri subpopulácie sa klasifikujú ako „menej ohrozené“, päť patrí do kategórie „takmer ohrozené“ a jedna – škandinávská subpopulácia – patrí do kategórie „zraniteľné“. Ide o ďalšie zlepšenie v porovnaní s posúdením podľa kritérií Červenej knihy z roku 2018, podľa ktorého boli tri subpopulácie – škandinávská, stredo európska a populácia západných a stredných Álp – vyhodnotené ako „zraniteľné“ z dôvodu obmedzenej veľkosti ich populácie.

Na úrovni EÚ sa posledné posúdenie stavu ochrany vlka¹⁵ na základe správ predložených členskými štátmi v roku 2019 v rámci článku 17 smernice o biotopoch vzťahovalo na obdobie 2013 – 2018. Vlčok bol údajne prítomný v 21 krajinách EÚ, pričom celková populácia EÚ sa v tom čase odhadovala približne na 11 000 – 17 000 (najlepšia hodnota: 13 492 vlkov). Z údajov vyplynulo, že druh bol v priaznivom stave ochrany v 18 z 39 vnútroštátnych častí biogeografických regiónov, v ktorých sa tento druh vyskytuje. Aj keď bol stav ochrany v tom čase vo viacerých vnútroštátnych častiach biogeografických regiónov stále nepriaznivý, v správach členských štátov podľa článku 17 smernice o biotopoch predložených v roku 2019 sa takisto uvádzalo, že veľkosť populácie, biotop druhu a oblasť výskytu druhu vykazovali vo všeobecnosti stabilný alebo pozitívny trend vo všetkých biogeografických regiónoch, čo potvrdilo, že druh pokračoval v rekolonizácii častí svojej oblasti prirodzeného výskytu. Hoci ide o pozitívny vývoj, rozširovanie veľkosti populácie vlka, biotopu a oblasti výskytu sa automaticky nepremiata do priaznivého posúdenia stavu ochrany na príslušnej zemepisnej úrovni (vnútroštátnej biogeografickej úrovni alebo biogeografickej úrovni EÚ) ako iné prvky, ako sú napríklad dostatočne veľké populácie a oblasť výskytu (referenčné hodnoty), a preto je potrebné zohľadniť aj normálnu štruktúru populácie a dobré vyhliadky do budúcnosti. Na úrovni biogeografických regiónov EÚ z posúdenia vyplynulo, že druh bol v nepriaznivom až

¹² *Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe* [Posúdenie stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>).

¹³ Bosna a Hercegovina, Čierna Hora a Severné Macedónsko.

¹⁴ *IUCN Red List assessment of the wolf* (Posúdenie vlka podľa kritérií Červenej knihy IUCN), 2018 [[Canis lupus \(Grey Wolf\) \(iucnredlist.org\)](https://www.iucnredlist.org/species/Canis+lupus)].

¹⁵ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Mammals&subject=Canis+lupus&region>.

nedostatočnom stave ochrany v šiestich biogeografických regiónoch EÚ a v priaznivom stave v jednom, a to v alpskom biogeografickom regióne.

V roku 2023 sa v rámci hĺbkovej analýzy stavu vlka v EÚ¹⁶ preskúmali dostupné vedecké údaje o tomto druhu, údaje oznámené vnútroštátnymi orgánmi členských štátov EÚ, ako aj príslušné údaje získané pri cielenom zbere údajov. Výsledok tejto analýzy potvrdzuje stúpajúci trend veľkosti populácie, ako aj pokračujúce rozširovanie oblasti výskytu vlka. Odhaduje sa, že v roku 2023 bolo v EÚ celkovo približne 20 300 vlkov¹⁷. Tento odhad je vyšší ako približne 19 000 vlkov podľa odhadov LCIE zo septembra 2022 a vyšší ako populácia odhadovaná na úrovni zhruba 11 000 – 17 000 jedincov podľa článku 17 smernice o biotopoch za obdobie 2013 – 2018. Je takisto vyšší ako predchádzajúci odhad z roku 2012, podľa ktorého sa v EÚ vyskytovalo 11 193 vlkov¹⁸. V hĺbkovej analýze sa dospelo k záveru, že populácie sa zväčšujú vo väčšine členských štátov EÚ. Údaje z desiatich členských štátov EÚ s dostupnými výsledkami monitorovania za posledné roky ukazujú, že vo všetkých týchto členských štátoch okrem jedného je nárast populácie za posledné dva až tri roky významný¹⁹. Okrem toho boli v roku 2023 zistené reprodukčné svorky vo všetkých 24 členských štátoch EÚ s populáciami vlka okrem Luxemburska.

O silnej adaptabilite tohto druhu svedčí aj úspešná obnova populácií a oblasti výskytu vlka na európskom kontinente v posledných desaťročiach. Schopnosť vlkov rekolonizovať regióny prostredníctvom rýchleho rozširovania populácie z nízkeho počtu je jasne zaznamenaná a svedčí aj o odolnosti druhu²⁰. LCIE uviedla, že vyhliadky sú pozitívne²¹, pričom ďalšie rozšírenie sa očakáva v podstate vo všetkých deviatich subpopuláciách.

Hrozby a štatút právnej ochrany

Vlky čelia viacerým hrozbám rôznorodého charakteru. Najčastejšie uvádzaným tlakom zo strany členských štátov EÚ²² za príslušné obdobie (2013 – 2018) je „nezákonný odstrel/usmrcovanie“. Tento tlak spolu s „otravou zvierat“, uvádzanou na štvrtom mieste, sú spojené s problémom pyliactva vlkov. „Vplyv ciest, chodníkov, železníc a súvisiacej

¹⁶ Blanco a Sundseth (2023), *The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – an In-depth Analysis* [Situácia týkajúca sa vlka (*Canis lupus*) v Európskej únii – hĺbková analýza]. Správa skupiny N2K pre GR pre životné prostredie, Európska komisia, <http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>.

¹⁷ Blanco a Sundseth (2023), *The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – an In-depth Analysis* [Situácia týkajúca sa vlka (*Canis lupus*) v Európskej únii – hĺbková analýza]. Správa skupiny N2K pre GR pre životné prostredie, Európska komisia, <http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>.

¹⁸ Boitani a kol. 2015. *Key actions for Large Carnivore populations in Europe, Institute of Applied Ecology* (Kľúčové opatrenia pre populácie veľkých mäsožravcov v Európe, Inštitút aplikovanej ekológie), <https://circabc.europa.eu/ui/group/3f466d71-92a7-49eb-9c63-6cb0fadf29dc/library/7858bea4-148d-461d-9ad0-e8736da91b5a/details>.

¹⁹ Tabuľka 2.4.2. Trendy v populácii vlka za posledné roky v niektorých členských štátoch EÚ, Blanco a Sundseth (2023), *The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – an In-depth Analysis* [Situácia týkajúca sa vlka (*Canis lupus*) v Európskej únii – hĺbková analýza]. Správa skupiny N2K pre GR pre životné prostredie, Európska komisia, <http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>.

²⁰ Pozri príklady rýchleho rozšírenia (veľkosti populácie aj oblasti výskytu) vo Francúzsku (<https://www.loupfrance.fr/suivi-du-loup/situation-du-loup-en-france/>) a v Nemecku (<https://www.dbb-wolf.de/wolf-occurrence/confirmed-territories/map-of-territories>).

²¹ *Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe* [Posúdenie stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>) a správy podľa článku 17 smernice o biotopoch.

²² <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Mammals&subject=Canis+lupus&region>.

infraštruktúry“ je na druhom mieste a zahŕňa priamu úmrtnosť spôsobenú dopravnými nehodami, ako aj fragmentáciu, ktorá môže vzniknúť medzi populáciami. Ako časté tlaky sa uvádzajú aj „interakcie s poľnohospodárskymi činnosťami“ a „poľovníctvo“. Medzi nové vznikajúce hrozby patria ploty a hybridizácia vlka a psa.

Niektoré z týchto tlakov sa riešia priamo zákazmi zámerného zabíjania a rušenia a zámerného poškodzovania alebo ničenia miest slúžiacich na rozmnožovanie alebo odpočinok prísne chránených druhov podľa dodatku II, ako sa uvádza v článku 6 dohovoru.

Hoci druhy uvedené v dodatku III týmto zákazom nepodliehajú, vzťahuje sa na ne ochrana druhov podľa článku 7 dohovoru a všeobecná povinnosť podľa článku 2.

V článku 7 ods. 1 dohovoru sa stanovuje, že zmluvné strany prijímú „vhodné a potrebné legislatívne a správne opatrenia na zabezpečenie ochrany voľne žijúcich druhov fauny, ktoré sú uvedené v dodatku III“. Podľa článku 7 ods. 2 dohovoru „[a]kémkoľvek využívanie [týchto druhov] sa bude regulovať tak, aby sa zabránilo ohrozeniu [ich] populácií, pričom sa prihliada na požiadavky uvedené v článku 2“. V článku 7 ods. 3 sa uvádza, že takáto ochrana zahŕňa „a) čas ochrany a/alebo iné spôsoby regulácie využívania, b) podľa potreby dočasný alebo miestny zákaz využívania s cieľom obnoviť uspokojivú úroveň populácie, c) vhodnú reguláciu predaja, držby s cieľom predaja, dopravy s cieľom predaja alebo ponuky na predaj živých alebo mŕtvych voľne žijúcich živočíchov“.

Podľa dôvodovej správy²³ k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť sa článkom 7 „zmluvné strany zaväzujú zabezpečiť ochranu živočíchov uvedených v dodatku III. Vzhľadom na to, že všetky tieto druhy môžu byť v rôznej miere legitímne predmetom využívania v konkrétnom štáte, sa však dohovorom nevylučuje možnosť, aby každá zmluvná strana takéto využívanie povolila pod podmienkou, že sa týka iba tých druhov, ktoré na jej území nie sú ohrozené, a že takéto využívanie neohrozuje príslušnú populáciu zvierat. Zmluvná strana musí pritom dohliadať na využívanie a v prípade potreby zaviesť prísnejšie opatrenia. Článok bol takto navrhnutý s cieľom poskytnúť štátom flexibilitu, pokiaľ ide o druhy, ktoré niekedy nemusia byť priamo ohrozené. Pri vykonávaní tohto ustanovenia musia zmluvné strany v súlade s článkom 2 zohľadniť poddruhy a odrody, ktoré sú ohrozené na miestnej úrovni bez toho, aby boli ohrozené na európskej úrovni.“

Uvedené tlaky týkajúce sa lovu a pytliactva by sa preto mali riešiť aj opatreniami prijatými v súlade s článkom 7 dohovoru (prostredníctvom regulácie lovu a presadzovania práva v boji proti pytliactvu). Hlavný rozdiel medzi oboma režimami v súvislosti s týmito ohrozeniami je v tom, že režim ochrany pre druhy uvedené v dodatku III zachováva väčšiu flexibilitu v súvislosti s vhodnými opatreniami, ktoré majú zmluvné strany zaviesť. Malo by sa zdôrazniť, že tieto vhodné opatrenia by napriek tomu mali zabezpečovať ochranu druhu a udržiavať ho mimo nebezpečenstva v súlade s článkom 7 ods. 1 a 2 dohovoru. Komisia preto tvrdí, že kým sa bude dodržiavať článok 7 dohovoru, pokiaľ ide o primerané opatrenia prijaté zmluvnými stranami, hrozby pre vlka, ako je lov a pytliactvo, sa budú riešiť dostatočne aj po presunutí druhu do dodatku III k dohovoru. Okrem toho sa podľa článku 8 dohovoru zákaz určitých spôsobov odchyту a usmrcovania uvedených v dodatku IV k dohovoru vzťahuje na druhy uvedené v dodatku II aj dodatku III k dohovoru.

Iné hrozby, ako je priama úmrtnosť spôsobená dopravnými nehodami, sa neriešia ani opatreniami vyžadovanými v rámci prísneho režimu ochrany platného pre druhy uvedené

²³ Dôvodová správa k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť, <https://rm.coe.int/16800ca431>.

v dodatku II, ani opatreniami požadovanými v rámci režimu ochrany platného pre druhy uvedené v dodatku III.

Okrem toho, ako sa uvádza v odporúčaní Stáleho výboru Bernského dohovoru č. 163 (2012) prijatom 30. novembra 2012 o riadení rozširujúcich sa populácií veľkých mäsožravcov v Európe, zmluvné strany Bernského dohovoru sa vyzývajú, aby primerane spolupracovali s inými štátmi, ktoré zdieľajú rovnaké populácie, s cieľom udržať ich zdravé a v priaznivom stave ochrany. Takáto spolupráca zahŕňajúca koexistenciu a ochranné opatrenia bude nevyhnutná a relevantná aj v prípade, že vlk bude uvedený v dodatku III k dohovoru.

3.3. Sociálno-ekonomické hľadiská

Pokračujúce rozširovanie oblasti výskytu vlka a jeho rekolonizácia nových území viedli k nárastu konfliktov s ľudskou činnosťou, najmä pokiaľ ide o škody spôsobené vlkami na hospodárskych zvieratách. Útoky na ne dosiahli značnú úroveň, pričom postihujú čoraz viac regiónov v rámci členských štátov EÚ, ako aj krajín mimo EÚ, ktoré sú zmluvnými stranami Bernského dohovoru. Útoky vlkov na hospodárske zvieratá sú okrem rozšírenia oblasti výskytu a populácie tohto druhu hlavnou príčinou konfliktov s ľuďmi. Finančné a sociálne náklady spojené s rozširovaním oblasti výskytu vlka a jeho rekolonizáciou nových území sa postupne zvyšujú a budú naďalej významné na predchádzanie škodám na hospodárskych zvieratách v dôsledku výskytu vlka a na ich kompenzáciu.

Údaje o frekvencii incidentov zozbierané v hĺbkovej analýze stavu vlka od roku 2023 naznačujú, že škody spôsobené vlkom v EÚ narastajú. Najmä podľa najnovších dostupných údajov z členských štátov²⁴ sa odhaduje, že vlky v EÚ ročne usmrtnia najmenej 65 500 kusov dobytky, z čoho 73 % sú ovce a kozy, 19 % hovädzí dobytok a 6 % kone a osly chované na mäso. Usmrčujú aj polodomesťované soby vo Fínsku (1 261 v roku 2022) a vo Švédsku (počet neznámy). Tieto čísla sú vyššie ako údaje v štúdiu LCIE z roku 2022, v ktorej sa uvádza 53 530 kusov dobytky usmrtených ročne v EÚ²⁵; výrazná zmena však môže čiastočne závisieť od rôznych rozhodnutí týkajúcich sa kompenzácie, a tým aj evidencie strát spôsobených útokmi vlkov v roku 2022.

Aj keď tieto údaje nie sú priamo porovnateľné, zdá sa, že vo všeobecnosti sa škody na hospodárskych zvieratách zvýšili s rastom populácie vlkov, čo potvrdzuje dôležitosť investovania do účinných preventívnych opatrení. Vyššie škody na hospodárskych zvieratách viedli aj k nižšej akceptácii tohto druhu v niektorých regiónoch EÚ. Zatiaľ čo vplyv vlka na hospodárske zvieratá je na úrovni EÚ malý a celkové škody na hospodárskych zvieratách sa na úrovni krajiny javia ako tolerovateľné, jeho koncentrácia na miestnej úrovni môže odhaliť výrazný tlak na určité oblasti s emocionálnymi dôsledkami pre majiteľov hospodárskych zvierat a s nepriamymi hospodárskymi stratami, ktoré sa ťažko kvantifikujú. V niektorých oblastiach môžu opakované škody na hospodárskych zvieratách predstavovať ďalšiu výzvu pre pastierstvo, kultúrne dedičstvo a spôsob života vidieckych komunit, čo si vyžaduje osobitnú podporu účinných preventívnych opatrení²⁶. Extenzívny chov hospodárskych zvierat je nevyhnutný na zachovanie poľnohospodárskych ekosystémov s vysokou rozmanitosťou,

²⁴ Súhrnné údaje z členských štátov zozbierané v roku 2023 týkajúce sa rôznych rokov v závislosti od členského štátu medzi rokmi 2017 a 2022.

²⁵ Súhrnné údaje z členských štátov zozbierané v roku 2023 týkajúce sa rôznych rokov v závislosti od členského štátu medzi rokmi 2017 a 2021.

²⁶ Blanco a Sundseth (2023), *The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – an In-depth Analysis* [Situácia týkajúca sa vlka (*Canis lupus*) v Európskej únii – hĺbková analýza]. Správa skupiny N2K pre GR pre životné prostredie, Európska komisia, <http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>.

ako sú napríklad trvalé trávne porasty. Okrem toho je pastierstvo tradičnou činnosťou, súčasťou nášho sociálneho dedičstva a má zásadnú úlohu v hospodárstve horských a okrajových vidieckych oblastí.

Tento návrh poskytne zmluvným stranám Bernského dohovoru dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o spôsob riešenia vyšších škôd a potenciálnych sociálno-ekonomických konfliktov spojených s vlkom v niektorých oblastiach, pričom zachová cieľ dosiahnuť priaznivý stav ochrany pre všetky populácie vlka v EÚ.

3.4. Záver

Návrh na zmenu dodatkov k Bernskému dohovoru preradením vlka (*Canis lupus*) z dodatku II (prísne chránené druhy živočíchov) do dodatku III (chránené druhy živočíchov) k dohovoru sa zdá odôvodnený. Toto preradenie sa javí ako vhodné najmä vzhľadom na súčasné trendy v oblasti stavu populácie a úrovne ochrany, ktorú poskytuje režim ochrany druhov podľa dodatku III v spojení s článkami 2, 7 a 8 dohovoru.

Tento návrh do veľkej miery zodpovedá pozícii, ktorú Európsky parlament vyjadril vo svojom uznesení z 24. novembra 2022²⁷.

Po nadobudnutí platnosti zmeny dodatkov k Bernskému dohovoru (preradenie vlka z dodatku II do dodatku III) by Únia mohla upraviť príslušné prílohy k smernici o biotopoch tak, aby sa v jej vnútornom právnom poriadku zohľadňovala nižšia úroveň ochrany vlka.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“²⁸.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Stály výbor je orgán zriadený dohovorom.

Akty, ktoré má stály výbor prijať, predstavujú akty s právnymi účinkami. Pripravované akty budú podľa medzinárodného práva záväzné v súlade s článkami 6 a 7 dohovoru. Pripravovanými aktmi sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohovoru.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

²⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0423_SK.html.

²⁸ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú oblasti životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktmi stáleho výboru sa zmenia dodatky II a III k dohovoru, je vhodné, aby sa v prípade ich prijatia uverejnili v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie k predloženiu návrhov na zmenu dodatkov II a III k Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť na zasadnutí stáleho výboru dohovoru

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Rozhodnutím Rady 82/72/EHS²⁹ Únia uzavrela Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bernský dohovor) (ďalej len „dohovor“), ktorý nadobudol platnosť 1. septembra 1982.
- (2) Podľa článku 17 dohovoru môže stály výbor prijať rozhodnutie o zmene dodatkov k dohovoru.
- (3) V súlade s článkom 17 dohovoru je lehota na predloženie návrhov na zmeny najmenej dva mesiace pred zasadnutím stáleho výboru. Únia môže ako zmluvná strana dohovoru navrhnúť zmeny týchto dodatkov.
- (4) Vzhľadom na odporúčanie stáleho výboru č. 56 (1997) týkajúce sa usmernení, ktoré sa majú zohľadniť pri predkladaní návrhov na zmenu dodatkov I a II k dohovoru a pri prijímaní zmien³⁰, relevantné aspekty zaradenia druhov do dodatkov k dohovoru zahŕňajú ekologické a vedecké faktory, ako je stav ochrany, trendy populácií a hrozby.
- (5) V článku 2 sa stanovuje cieľ dohovoru dosiahnuť takú úroveň populácií, „aby zodpovedali predovšetkým ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, súčasne však prihliadnu na požiadavky hospodárstva a rekreácie (...)“, a zároveň sa v ňom stanovuje širší kontext opatrení prijatých zmluvnými stranami dohovoru. Tento cieľ sa môže zohľadniť pri navrhovaní zmeny dodatkov k Bernskému dohovoru.
- (6) Stav ochrany vlka vykazuje v posledných desaťročiach pozitívny trend. Na celom kontinente sa populácia vlka úspešne obnovila a výrazne sa rozšírila oblasť výskytu tohto druhu, pričom jeho populácia dosahuje významné úrovne, keďže podľa odhadov sa v EÚ za desať rokov takmer zdvojnásobila (z 11 193 jedincov v roku 2012, cez rozmedzie 11 000 až 17 000 jedincov v roku 2019 na 20 300 jedincov v roku 2023).

²⁹ Ú. v. ES L 38, 10.2.1982, s. 1.

³⁰ *Recommendation No. 56 (1997) concerning guidelines to be taken into account while making proposals for amendment of Appendices I and II of the Convention and while adopting amendments* [Odporúčanie č. 56 (1997) týkajúce sa usmernení, ktoré sa majú zohľadniť pri predkladaní návrhov na zmenu dodatkov I a II k dohovoru a pri prijímaní zmien] (dostupné na adrese <https://rm.coe.int/168074680c>).

Rovnako prichádzajú správy o neustále rastúcich populáciách na celom kontinente³¹. Napriek pretrvávajúcim hrozbám, ktorým vlk čelí, úspešná obnova jeho populácií a rozšírená oblasť výskytu na európskom kontinente v posledných desaťročiach svedčia o silnej adaptabilite a odolnosti tohto druhu.

- (7) Pokračujúce rozširovanie oblasti výskytu vlka v Európe a jeho rekolonizácia nových území zároveň viedli k narastajúcim sociálno-ekonomickým výzvam v súvislosti s koexistenciou s ľudskými činnosťami, a to najmä v dôsledku škôd na hospodárskych zvieratách, ktoré dosiahli významnú úroveň a postihujú čoraz viac regiónov a členských štátov EÚ aj ďalších krajín.
- (8) Najnovšie údaje o veľkosti populácie vyplývajúce z posúdenia stavu vlka v roku 2022 vypracovaného Iniciatívou pre veľké mäsožravce v Európe (LCIE) pre Bernský dohovor a z hĺbkovej analýzy stavu vlka v Európskej únii z roku 2023 poskytujú primerané dôkazy na podporu prispôsobenia stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) podľa dohovoru.
- (9) Preto je vhodné prispôbiť úroveň ochrany vlka. Vlk by mal podliehať ochrane druhu vyplývajúcej zo zaradenia do dodatku III v spojení s článkom 7 dohovoru.
- (10) Týmto prispôobením úrovne ochrany by sa zvýšila flexibilita na riešenie rastúcich sociálno-ekonomických výziev súvisiacich s vlkom, ktoré sa spájajú s pokračujúcim rozširovaním oblasti výskytu vlka v Európe a jeho rekolonizáciou nových území.
- (11) Ako sa uvádza v odporúčaní Stáleho výboru Bernského dohovoru č. 163 (2012) prijatom 30. novembra 2012 o riadení rozširujúcich sa populácií veľkých mäsožravcov v Európe, zmluvné strany Bernského dohovoru sa vyzývajú, aby primerane spolupracovali s inými štátmi, ktoré zdieľajú rovnaké populácie, s cieľom udržať ich zdravé a v priaznivom stave ochrany. Takáto spolupráca zahŕňajúca koexistenciu a ochranné opatrenia bude nevyhnutná a relevantná aj v prípade, že vlk bude uvedený v dodatku III k dohovoru.
- (12) Pred 44. zasadnutím stáleho výboru dohovoru v roku 2024 alebo akýmkoľvek skorším mimoriadnym zasadnutím, o ktoré môže Únia požiadať, by preto mala Únia predložiť návrh na zmenu dodatku II a dodatku III k dohovoru odstránením vlka (*Canis lupus*) z dodatku II a jeho zaradením do dodatku III.
- (13) Takisto je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má na zasadnutí stáleho výboru v mene Únie zaujať, keďže rozhodnutia o zmene dodatkov k dohovoru budú pre Úniu záväznú.
- (14) Návrh by sa mal oznámiť sekretariátu na posúdenie na nasledujúcom zasadnutí stáleho výboru dohovoru alebo na akomkoľvek skoršom mimoriadnom zasadnutí, o ktoré môže Únia požiadať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

³¹ *Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe* [Posúdenie stavu ochrany vlka (*Canis lupus*) v Európe], Rada Európy, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>), a Blanco a Sundseth (2023), *The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – an In-depth Analysis* [Situácia týkajúca sa vlka (*Canis lupus*) v Európskej únii – hĺbková analýza]. Správa skupiny N2K pre GR pre životné prostredie, Európska komisia, <http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>.

1. Komisia je týmto oprávnená predložiť stálemu výboru dohovoru v mene Únie návrh na presunutie vlka (*Canis lupus*) z dodatku II týkajúceho sa „prísne chránených druhov živočíchov“ do dodatku III týkajúceho sa „chránených druhov živočíchov“.
2. Komisia oznámi tento návrh sekretariátu dohovoru.

Článok 2

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Stálom výbore Bernského dohovoru, je podporiť odstránenie vlka (*Canis lupus*) z dodatku II a doplniť ho do dodatku III k dohovoru.

Článok 3

S ohľadom na vývoj v stálom výbore môžu zástupcovia Únie po porade s členskými štátmi počas koordinačných stretnutí na mieste odsúhlasiť spresnenie pozícií uvedených v článku 1 a 2 bez toho, aby k tomu Rada vydávala ďalšie rozhodnutie.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*